

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Алькема В.Г. Вдосконалення логістичних ланцюгів товаропротранспортування молочної продукції [Текст] / В.Г. Алькема // *Логістика: проблеми і рішення*. – 2006. – № 2. – С. 29-33.
2. Ревуцька Т.В. Аналіз розвитку європейського та вітчизняного ринку транспортно-експедиторських послуг [Текст] / Т.В. Ревуцька // *Формування ринкових відносин в Україні*. – 2011. – № 2. – С. 108-111.
3. Чухрай Н.І. Оцінювання і розвиток відносин між бізнес-партнерами : [Текст] монографія / Н.І. Чухрай, Я.Ю. Криворучко; за наук. ред. Н.І. Чухрай. – Львів : Видавництво «Растр-7», 2008. – 360 с.
4. Горяїнов О.М. Автотранспорт в логістичних системах і ланцюгах : [Текст] монографія / О.М. Горяїнов, Д.М. Рославцев. – Харків : НТМТ, 2009. – 344 с. (Серія «Наукові дослідження в сфері логістики і транспорту»).
5. Воркут Т.А. Проектування систем транспортного обслуговування в ланцюгах постачань [Текст] / Т.А. Воркут. – К. : НТУ, 2002. – 248 с.
6. Джеймс Джонсон. Современная логистика. 7-е издание [Текст] : Пер. с англ. / Дж. Джеймс, Вуд. Ф. Дональд, Вордлоу Л. Дэниел, Мерфи-мл. Р. Поль. – М. : Издательский дом «Вильямс», 2005. – 624 с. : ил. – Парал. тит. англ.
7. Бродецкий Г.Л. Управление рисками в логистике [Текст]: учебное пособие для студ. учреждений высш. проф. образования / Г.Л. Бродецкий, Д.А. Гусев, Е.А. Елин. – М. : Издательский центр «Академия», 2010. – 192 с. – (Непрерывное профессиональное образование: Логистика).
8. Комплексна програма утвердження України як транзитної держави у 2001-2010 рр. [Текст]. – К. : Наук. думка, 2002. – 26 с.
9. Закон України «Про транспортно-експедиторську діяльність» від 01.07.2004р. № 1955-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua.

УДК 336.279:477

Руденко Є.М.*кандидат економічних наук,**старший викладач кафедри фінансів**Харківського національного аграрного університету імені В.В. Докучаєва***СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ БАНКРУТСТВА В УКРАЇНІ ТА ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ**

У статті досліджено динаміку банкрутства підприємств в Україні, проаналізовано основні тенденції розгляду справ про банкрутство, розміри заявлених і задоволених вимог кредиторів, ефективність процедур запобігання банкрутству. В загальних рисах висвітлено причини банкрутства вітчизняних суб'єктів господарювання і запропоновано комплекс дій в рамках антикризового фінансового управління для запобігання банкрутству підприємств.

Ключові слова: банкрутство, санація, мирова угода, ліквідація, платоспроможність, збитковість, антикризове управління підприємством.

Руденко Е.М. СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ БАНКРОТСТВА В УКРАИНЕ И МЕРОПРИЯТИЯ ПО ПРЕДОТВРАЩЕНИЮ НЕПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТИ ОТЕЧЕСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

В статье исследована динамика банкротства предприятий в Украине, проанализированы основные тенденции рассмотрения дел о банкротстве, размеры заявленных и удовлетворенных требований кредиторов, эффективность процедур предотвращения банкротству. В общих чертах определены причины банкротства отечественных субъектов хозяйствования и предложен комплекс действий в рамках антикризисного финансового управления для предотвращения банкротству предприятий

Ключевые слова: банкротство, санация, мировое соглашение, ликвидация, платежеспособность, убыточность, антикризисное управление предприятием.

Rudenko Ye.M. CURRENT TRENDS OF BANKRUPTCY IN UKRAINE AND MEASURES INSOLVENCY DOMESTIC ENTERPRISES

The article studied the dynamics of bankruptcies in Ukraine, analyzes the main trends in bankruptcy proceedings and the declared and satisfaction of creditors' claims, the effectiveness of procedures to prevent bankruptcy. In general terms, identified the reasons of bankruptcy domestic enterprises and proposed a set of actions in the framework of anti-crisis financial management to prevent the bankruptcy of enterprises.

Keywords: bankruptcy, sanation, the settlement agreement, liquidation, solvency unprofitability, crisis management the enterprises.

Постановка проблеми. Україна, будучи великою аграрно-промисловою країною, перебуває на шляху побудови ринкової економіки. Внаслідок проведеного реформування аграрних відносин з'явилася значна кількість сільськогосподарських підприємств, заснованих на приватній формі власності, – сільськогосподарські кооперативи, фермерські господарства, приватні (приватно-орендні) сільськогосподарські підприємства. Існують також державні та комунальні сільськогосподарські підприємства. Нині відбувається процес поступової інтеграції України в європейське співтовариство з його специфічними жорсткими умовами на ринку, які ставлять проблему виживання перед вітчизняними суб'єктами господарювання. Тому для вітчизняних підприємств проблемачасного виявлення кризових явищ та за-

побігання фінансової неспроможності стоїть особливо гостро. У зв'язку з цим виникає необхідність розробки комплексу дій, що попереджують банкрутство підприємств, та пошуку нових методів антикризового фінансового управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам дослідження банкрутства і антикризового управління приділено багато уваги у працях вітчизняних та закордонних економістів, серед яких: І. Нескородєва, О. Тереванєсова, Р. Біловал, Т. Білоконь, А. Гордєєва, Ю. Зайченко, Л. Лігоненко та ін. [3-7]. Але поряд з цим потребують подальшого аналізу сучасні тенденції банкрутства підприємств і заходи запобігання розвитку кризи.

Постановка завдання. В рамках окресленої проблематики метою статті є дослідження тенденцій

банкрутства в Україні на сучасному етапі і пошук шляхів запобігання неплатоспроможності вітчизняних підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблеми банкрутства підприємств в Україні є особливо актуальними в умовах економічної кризи. В такі періоди механізм банкрутства є своєрідним критерієм відбору більш ефективних підприємств. Проте масове банкрутство у галузі сільського господарства загрожує зниженням продовольчої безпеки країни і потребує відповідних засобів реагування на прояви кризи. Щоб оцінити масштаби кризових явищ необхідно проаналізувати основні тенденції порушення справ про банкрутство суб'єктів господарювання (рис. 1).

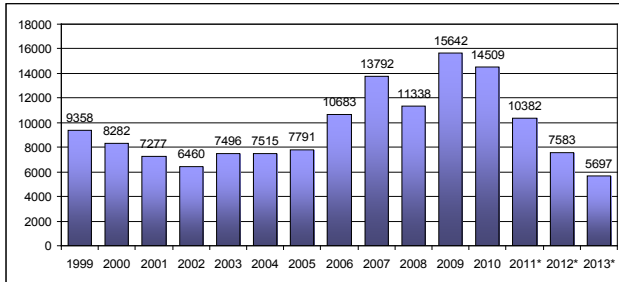

Рис. 1. Кількість порушених справ про банкрутство підприємств в Україні протягом 1999-2013 рр. [1]

* Наведено інформацію про чисельність справ, закінчених провадженням

Отже, згідно з інформацією, яка надходить до Державного департаменту з питань банкрутства, протягом 2013 р. закінчено провадженням 5697 справ про банкрутство підприємств різної форми власності, у 2012 р. – 7583 справ. Кількість порушених справ про банкрутство підприємств в 1999-2002 рр. мала тенденцію до зниження, а починаючи з 2003 р. щорічно зростала, причому перше найбільш активне зростання їх кількості відбулося в 2006-2007 рр. (на 2892 справи у 2006 р. та на 3109 – у 2007 р.). Ще одне суттєве зростання чисельності порушених справ про банкрутство відбулося у 2009 р. – 15642 справ. В 2011 р. кількість справ, закінчених провадженням, становила 10382, в 2012 р. їх чисельність скоротилася на 2454 випадки, у 2013 р. – на 1886.

За оприлюдненою інформацією, у 2012 р. в місцевих та апеляційних господарських судах залишалася на розгляді 117685 справ, у 2013 р. їх чисельність була ще більшою – 147786 справ.

Розгляд і провадження справ про банкрутство суб'єктів господарювання в Україні, а також пи-

тання щодо запобігання банкрутству боржника регламентовані в Законі України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Цей закон встановлює умови та порядок відновлення платоспроможності боржника, визнання його банкрутом, застосування ліквідаційної процедури з метою задоволення вимог кредиторів. Варто зауважити, що у 2013 р. вступила в силу нова редакція закону про банкрутство, яка внесла зміни до порядку порушення і розгляду справ. Очевидно, саме цей чинник призвів до скорочення чисельності порушених справ у 2013 р. до рівня 5697 (див. рис. 1).

Як відомо, банкрутство підприємства не завжди означає припинення діяльності і ліквідацію суб'єкта господарювання. Можливим є ситуація, коли втрачена платоспроможність є тимчасовим явищем і може бути подолана засобами запобігання банкрутству, такими як санація та мирова угода. Для оцінки ефективності таких процедур розглянемо динаміку розгляду господарськими судами справ про банкрутство за 2011-2012 рр. (табл. 1).

За досліджений період кількість справ, закінчених провадженням, поступово зменшується і у 2013 р. становила 5697 справ, що більш ніж наполовину менше від рівня 2009 р. Також знижується і чисельність справ, залишених без розгляду. Частка справ, які припинені у зв'язку з санацією боржника, залишається вкрай низькою, мирова угода у 2013 р. укладена стосовно 82 справ і є найнижчою за 2009-2013 рр. Найбільшу питому вагу займають справи, які припинені з затвердженням звіту ліквідатора. Загальна кількість справ, у яких винесено постанови про визнання банкрутом, у звітному періоді поступово зменшується.

Банкрутство можна розглядати як з боку підприємства-боржника, яке потребує оздоровлення, так і з позицій кредиторів, які прагнуть задовольнити свої грошові вимоги до боржника. Тому й ефективність процедур відновлення платоспроможності і ліквідації теж доцільно аналізувати з двох боків для чого проаналізуємо дані про розгляд господарськими судами справ про банкрутство за 2011-2012 рр. (табл. 2).

Отже, в 2012 р. до господарських судів було заявлено 35 млрд грн майнових (грошових) вимог, що більше на 12,9%, ніж у попередньому році. Обсяг визнаних судом майнових (грошових) вимог кредиторів у 2012 р. становив 28 млрд грн, у 2011 р. – 26 млрд грн. Коефіцієнт відшкодування засобів кредиторам у 2011 р. становив 9,1%, а в 2012 р. – лише 7,9%. Середня тривалість розгляду справи і процедур банкрутства у 2011-2012 рр. становила 18 місяців. З обсягу розглянутих у 2013 р. справ про банкрут-

Таблиця 1

Загальна характеристика справ про відновлення платоспроможності боржників або визнання їх банкрутами, закінчених провадженням в Україні у 2009-2013 рр. [2]

Рік	Кількість справ, закінчених провадженням	з них						Загальна кількість справ, у яких винесено постанови про визнання банкрутом у звітному періоді
		залишено без розгляду	припинено					
у зв'язку з санацією	з укладенням мирової угоди		із затвердженням звіту ліквідатора та ліквідаційного балансу	у зв'язку з виконанням усіх зобов'язань перед кредиторами	з інших підстав			
2009	11821	843	9	84	9962	132	791	8594
2010	10612	.*	.*	.*	.*	.*	.*	8212
2011	10382	523	8	106	8335	100	1310	6745
2012	7583	275	8	94	6084	101	1021	4631
2013	5697	128	7	82	4948	57	475	3359

* Дані відсутні

Таблиця 2

Дані про розгляд господарськими судами справ про банкрутство в Україні у 2011-2012 рр. [2]

Показник	2011 р.	2012 р.
Загальний обсяг заявлених майнових (грошових) вимог кредиторів, млрд грн.	31	35
Загальний обсяг визнаних судом майнових (грошових) вимог кредиторів, млрд грн.	26	28
Коефіцієнт відшкодування (повернення засобів кредиторам)	9,10%	7,90%
Розмір задоволених вимог відносно сплати податків і зборів, млрд грн.	1,02	1,26
Середня тривалість розгляду справи і процедур банкрутства, міс.	18	18
Кількість справ у яких вводилась процедура санації	130	125
Кількість справ, по яких затверджено звіт керуючого санацією	3	3
Кількість мирових угод, затверджених судом	114	93
Кількість ліквідованих юридичних осіб	7842	5946

Таблиця 3

Порівняння кількісних показників розгляду справ про банкрутство в Україні по апеляційних округах в 2011–2012 рр. [1]

Найменування апеляційного господарського суду	Показники							
	Заявлено майнових (грошових) вимог, млрд грн.		Визнано судом майнових (грошових) вимог, млрд грн.		Процент повернення засобів за заявленими вимогами		Задоволено вимог відносно сплати податків і зборів, млн грн.	
	2011 р.	2012 р.	2011 р.	2012 р.	2011 р.	2012 р.	2011 р.	2012 р.
Дніпропетровський АГС	6,8	5,2	6,2	4,6	4,7	4,5	64	51
Донецький АГС	4,6	6,4	3,9	5,2	11,0	11,0	159	105
Київський АГС	10	10,1	7,6	8,3	10,0	11,0	258	175
Львівський АГС	1,2	2,8	1,1	2,3	7,3	7,2	198	158
Одеський АГС	2,3	3,7	2,2	3,1	19,0	18,0	188	178
Рівненський АГС	2,9	3,8	2,8	2,4	6,4	3,4	100	498
Севастопольський АГС	1,1	0,47	1,1	0,36	7,4	4,7	3	5
Харківський АГС	1,9	2,4	1,5	2,1	7,2	3,1	48	85
Всього	31	35	26	28	9,1	7,9	1018	1255

Таблиця 4

Розгляд справ про банкрутство за категоріями у 2013 році [1]

Категорії справ у спорах	Перебувало на розгляді	Розглянуто	з них:	Позовні вимоги	
			задоволено повністю або частково	заявлено до стягнення	присуджено до стягнення
Справи про банкрутство	41 100	27 418	18 779	82736303913	52794750481
у тому числі: майнові спори з вимогами до боржника	797	493	240	774806945	758867966
З них: визнання недійсним правочинів (договорів), укладених боржником	43	28	11		
сплата податків, зборів (обов'язкових платежів)	436	279	155	139365889	131129134
стягнення заробітної плати	92	81	44	327 680	44 683
поновлення на роботі посадових та службових осіб боржника					
визнання недійсним рішень державних та ін. органів	2	2			
грошові вимоги кредитора до боржника	15 992	11 092	9 490	20488740052	15761567339
проведення аукціону з продажу майна боржника	41	33	18		
діяльність арбітражного керуючого	2 606	2 331	1 774	304698350	269445256
скарги на рішення, дії чи бездіяльність державних та інших органів	33	25	16		
усунення керівника боржника	77	69	46	408480	
затвердження або розірвання мирової угоди або визнання її недійсною	82	69	44		
скасування арештів майна, звільнення активів боржника	461	427	348	9337321	1446011
визнання недійсними правочинів та спростування майнових дій боржника	98	56	16		
затвердження плану санації боржника до порушення справи про банкрутство	15	11	5		
скарга на дії чи бездіяльність органу ДВС	71	49	18		
інші	7 948	7 459	6 434	1179622008	1016703819

ство 5946 закінчилися ліквідацією суб'єктів господарювання (у 2011 р. – 7842 справи), у ході провадження 125 справ вводилася процедура санації, звіт керуючого санацією затверджено лише стосовно 3-х справ, по 93 справах затверджено мирові угоди (у 2011 р. – 114 справ). Все це свідчить, що судові процедури банкрутства недостатньо ефективні як з позицій задоволення вимог кредиторів, так і з позицій оздоровлення збанкрутілого підприємства.

Підтвердженням цього є і відсоток задоволення вимог кредиторів по апеляційних скаргах за округами (табл. 3).

Аналіз кількісних показників розгляду справ про банкрутство по апеляційних округах показав, що відсоток повернення засобів за заявленими вимогами кредиторів найвищим є в Одеському апеляційному господарському суді – 19,0% у 2011 р. та 18,0% у 2012 р. Проте по більшості округів він є нижчим за 10%. За даними Всесвітнього банку, середній показник відшкодування вимог у розвинених європейських країнах становить 67%, у державах Східної Європи й Азії – 28%. Таким чином, ліквідація підприємства не вигідна не лише для власників, а й навіть для його кредиторів. Це ще раз підтверджує необхідність і доцільність вчасного проведення діагностики банкрутства та здійснення процедур антикризового фінансового управління.

З 19 січня 2013 р. вступила в силу нова редакція закону, яка містить ряд нововведень порівняно з попередньою редакцією. Певні висновки стосовно дієвості нового порядку відновлення платоспроможності боржника та процедур банкрутства можна зробити, проаналізувавши розгляд справ та задоволення позовних вимог у 2013 р (табл. 4).

Протягом 2013 р. перебувало на розгляді 41 100 справ про банкрутство, розглянуто – 27 418 справ. З числа розглянутих справ задоволені повністю або частково – 18 779 справ, щодо решти справ вимоги не задоволені. Найбільше заявлено до стягнення грошових вимог кредиторів до боржника – 20 488 млн. грн., з них присуджено до стягнення 15761 млн. грн. Майнових спорів з вимогами щодо сплати податків, зборів заявлено на суму 774,8 млн. грн., присуджено до стягнення – 758,9 млн. грн. Значний обсяг вимог до боржника пов'язаний з діяльністю арбітражного керуючого.

За даними дослідження Всесвітнього банку, ефективність процедури відновлення платоспроможності й банкрутства в Україні є низькою. Адже в середньому вдається відшкодувати всього близько 9% вимог кредиторів, у той час як цей середній показник у розвинених європейських країнах становить 67%, у державах Східної Європи й Азії – 28%. Крім того, в основному всі процедури банкрутства призводять до ліквідації компаній-боржників, а не до відновлення їх платоспроможності, – менше 10% справ закінчуються оздоровленням. В інших державах цей показник становить 60-85% [3, с. 38].

Крім того, умови ведення бізнесу в Україні є вкрай несприятливими і не дозволяють оперативного відновити платоспроможність боржника. За даними Світового банку і Міжнародної фінансової корпорації позиція України у рейтингу «Ведення бізнесу» за індикатором «Банкрутство» є низькою порівняно з іншими країнами світу. За показником «Банкрутство» Україна у 2012 р. посіла 158 місце серед 183 країн світу, бізнес-клімат яких досліджувався; у 2013 р. – 157 місце серед 185 країн. Експерти наголошують, що зростання на одну позицію відбулося внаслідок не поліпшення власних показників, а погіршення скла-

дових цього індикатору в інших країнах. В Україні зафіксовано зменшення частки поверненого капіталу кредиторам з 8,9 цента за 1 долар до 8,7 цента. Для порівняння у США при банкрутстві можна повернути 81,5 цента з долара, у Німеччині – 78,1 цента. Також стримуючим фактором виступають високі витрати підприємств під час процедури банкрутства, що в Україні складають 42% від статутного капіталу. Високі витрати підприємства при його закритті (судові витрати, оплата послуг юристів, ліквідаційної комісії тощо) не дозволяють власникам та кредиторам в належній мірі розподілити майно компанії, що ліквідується. Експерти пояснюють такий високий відсоток «втрат» бізнесу під час банкрутства ще й тим, що часто боржник потрапляє в цей процес у фінансово кризовій стані, що об'єктивно не дозволяє відновити платоспроможність. Головною причиною такої проблеми є виведення активів неплатоспроможного боржника ще до ініціювання справи про банкрутство [3-5].

До визначальних обставин, що породжують банкрутство? можна віднести втрату платоспроможності і виникнення кризової ситуації. Саме до цих подій необхідно сконструювати чіткий, ефективний механізм запобігання неспроможності у зрізі окремих фаз кризи: у першій фазі він призначений для раннього виявлення втрати платоспроможності, у другій – недопущення невигідного для підприємства розвитку кризової ситуації, що призводить до банкрутства, або спрямованого на відновлення платоспроможності, якщо на першій стадії вона була втрачена.

Система діагностики кризового стану та ймовірності банкрутства включає ряд етапів, які логічно продовжують один одного та дозволяють зробити висновки про існування загроз в діяльності підприємства та визначити ймовірність його банкрутства.

Враховавши недоліки досліджених нами методик, пропонуємо застосовувати підприємствам в системі антикризового управління таку послідовність діагностики банкрутства:

- перший етап – аналіз ранніх ознак кризового стану підприємства;
- другий етап – економічна оцінка та аналіз бухгалтерського балансу підприємства;
- третій етап – аналіз фінансового стану підприємства за групами коефіцієнтів, які характеризують майновий стан, ліквідність та платоспроможність, фінансову стійкість, ділову активність та рентабельність діяльності;
- четвертий етап – діагностика на основі бальних методів (рейтингової оцінки);
- п'ятий етап – дискримінаційний аналіз (моделі Е. Альтмана, Спрінгейта, Р. Ліса, Конана і Гольдера, У. Бівера, Таффлера і Тішоу, Фулмера та інші).

Висновки з проведеного дослідження. Здійснений аналіз існуючого в Україні інституту банкрутства дає підстави стверджувати, що останній не виконує своїх функцій, що зумовлюється як недоліками законодавства, так і іншими чинниками, зокрема неврегульованістю відносин власності, відсутністю системи страхування на випадок банкрутства, нестачею бюджетних коштів для мінімізації його негативних соціально-економічних наслідків тощо.

Проведений аналіз свідчить, що низька ефективність судових процедур оздоровлення спонукає підприємства до пошуку шляхів запобігання неплатоспроможності. Діагностика і прогнозування фінансового стану з метою виявлення негативних змін є об'єктивною та необхідною умовою сучасного антикризового управління підприємством. Тому визначальне місце в системі заходів із запобігання банкрут-

ству посідають постійний моніторинг фінансового стану і система діагностики банкрутства для виявлення кризових явищ на ранній стадії і проведення заходів антикризового управління підприємством.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Аналітичні інформація щодо стану здійснення правосуддя. Офіційний веб-портал «Судова влада України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://court.gov.ua/>.
2. Титич В. Проміжні підсумки конкурсного процесу [Електронний ресурс] / Віталій Титич // Закон і Бізнес. – 2013. – № 30(1120). – Режим доступу : http://zib.com.ua/ua/print/36422-kilkist_sprav_pro_bankrutstvo_v_ukrainskih_sudah_zmenschilasy.html.
3. Коваленко О.В. Теоретичні і практичні аспекти сучасного антикризового управління промисловим підприємством / О.В. Коваленко, О.О. Дробішева // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 4(8). – С. 34-42.
4. Хаджинова О.В. Сучасні тенденції банкрутства підприємств в Україні / О.В. Хаджинова // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2013. – Вип. 1. – Т. 2. – С. 275-278.
5. Презентація «Моніторинг місця України у рейтингу «Ведення бізнесу 2013» (за даними публікації Світового банку та Міжнародної фінансової корпорації)» [Електронний ресурс] / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу : me.kmu.gov.ua/file/link/194160/.../DB_2013.p
6. Нескородєва І.І. Сучасні тенденції банкрутства підприємств в Україні та шляхи їх вирішення / І.І. Нескородєва, О.Ю. Тереванова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2011. – № 36. – С. 187-193.
7. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» / Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : w1.c1.rada.gov.ua/pls/.../webproc34?id.

УДК 331.108.45

Рукас-Пасичнюк В.Г.

*аспірант кафедри економіки і менеджмента
Київської державної академії водного транспорту
імені Петра Конашевича-Сагайдачного*

ИННОВАЦИОННЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ПЕРСОНАЛА КАК ОДИН ИЗ ОСНОВНЫХ ФАКТОРОВ РАЗВИТИЯ ОРГАНИЗАЦИИ И МЕТОДЫ ЕГО ОЦЕНКИ

В статье определена важность инновационного потенциала персонала для повышения конкурентоспособности и развития предприятия, рассмотрен и обобщен опыт ученых в области оценки инновационного потенциала персонала, автором предложен метод оценки инновационного потенциала персонала с учетом его составляющих.

Ключевые слова: инновации, инновационная деятельность, инновационный потенциал персонала, методы оценки, оценка инновационного потенциала персонала.

Рукас-Пасичнюк В.Г. ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПЕРСОНАЛУ ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ ФАКТОРІВ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ І МЕТОДИ ЙОГО ОЦІНКИ

У статті визначена важливість інноваційного потенціалу персоналу для підвищення конкурентоспроможності та розвитку підприємства, розглянуто та узагальнено досвід науковців в галузі оцінки інноваційного потенціалу персоналу, автором запропоновано метод оцінки інноваційного потенціалу персоналу з урахуванням його складових.

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність, інноваційний потенціал персоналу, методи оцінки, оцінка інноваційного потенціалу персоналу.

Rukas-Pasichnyuk V.G. INNOVATIVE POTENTIAL OF PERSONNEL AS ONE OF THE MAIN FACTORS OF DEVELOPMENT OF ORGANIZATION AND METHODS OF ITS ESTIMATES

In this paper identified the importance of innovation capacity of personnel to improve the competitiveness and development of the company, reviewed and summarized the experience of scientists in the assessment of innovative potential of personnel, by the author proposed a method for estimation of innovative potential of personnel in view of its components.

Keywords: innovation, innovative activities, innovation potential of personnel, methods of assessment, estimation of innovative potential of personnel.

Постановка проблеми. Конкурентоспособность украинских предприятий остается крайне низкой по сравнению с показателями социальной и экономической эффективности предприятий экономически развитых стран. Темпы развития предприятий на современном этапе определяются инновационной активностью и зависят, в первую очередь, от способности применять новые знания в процессе их функционирования. Решение проблемы повышения конкурентоспособности отечественных предприятий связано с развитием инновационного потенциала персонала организации.

Анализ последних исследований и публикаций. Ужесточающаяся конкуренция на мировых рынках

требует от экономики любой страны, в том числе и украинской, усиления инновационной составляющей [1, с. 253].

Предприятия, осуществляющие инновационную деятельность, способны обеспечивать высокие темпы роста в долгосрочной перспективе, при этом инновации создают конкурентные преимущества, превращаясь в основной источник их развития.

Решение проблемы повышения конкурентоспособности отечественных предприятий связано с их комплексной инновационно-технологической модернизацией, повышением показателей инновационной активности [2, с. 33]. Основополагающей компонентой в эффективности и результативности проведения